

Açık Toplum'da görev ve personel değişiklikleri

Kuruluşundan bu yana Açık Toplum'da görev alan vakfımızın genel sekreteri Hakan Altınay, Yale Üniversitesi'nden ve Brookings Enstitüsü'nden aldığı davetler nedeniyle, 1 Ağustos itibariyle vakfımızdaki görevini yardımcısı Gökçe Tüylüoğlu'na devredecek. Altınay, Ağustos 2009 – Aralık 2009 tarihleri arasında Yale'de; Ağustos 2011'e kadar da Brookings Enstitüsü için İstanbul'da küresel yönetim konusunda çalışacak.

Gökçe Tüylüoğlu'nun genel sekreterliğinde Türkiye'nin insan hakları, demokrasi ve evrensel değerlere karşı daha duyarlı, daha açık bir toplum olabilmesi amacı doğrultusunda etkin bir şekilde çalışmayı sürdürecektir. Açık Toplum ailesine iki arkadaşımız daha eklendi. Özlem Yalçınkaya program sorumlusu, Gülgün Küçükören de program asistanı olarak, vakfın açık toplum ilkeleri doğrultusundaki projelere mali destek verme yönündeki faaliyetlerinde görev alacaklar.

Açık Toplum Vakfı hakkında ayrıntılı bilgi için www.aciktoplumvakfi.org.tr.

6 ilde homofobi karşıtı buluşmalar düzenlendi

Açık Toplum Vakfı olarak, Kaos Gey-Lezbiyen Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği (Kaos GL)'nin, 17 Mayıs Uluslararası Homofobi Karşıtlığı Günü nedeniyle, 1- 20 Mayıs 2009 tarihleri arasında düzenlediği etkinliklere destek verdik. Dünya Sağlık Örgütü'nün, eşcinselliği, hastalıklar listesinden çıkardığı güne işaret eden 17 Mayıs Uluslararası Homofobi Karşıtlığı Günü, cinsiyet kimliği veya cinsel yönelimlerle ilgili tüm fiziksel, ahlaki veya sembolik şiddetlere karşı eylem ve karşı durma günü olarak tanınıyor.

Kaos GL, 17 Mayıs Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma'nın dördüncüsünü geride bırakırken, bu yıl, "6 Renk 6 Şehir" sloganı ile, İzmir, Eskişehir, Van, Diyarbakır, İstanbul ve Ankara'da homofobi ve transfobiye karşı buluşmalar gerçekleştirdi. Ağırlıklı üniversite kampüslerinde düzenlenen etkinlikler çerçevesinde, eğitimde cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığı, çalışma hayatında lgbt bireylere yönelik ayrımcılık, mülteci lgbt bireylerin sorunları ve genelde insan hakları alanında yaşanan sorunlar, psikoloji-psikiyatri, cinsel sağlık, medya-iletişim konularında çalışan sivil toplum örgütleri ile birlikte atölyeler düzenlendi. Bu çerçevede, kültür - sanat, akademi, medya, insan hakları, kadın hareketinden ve lgbt hakları hareketinden uzmanlarla üniversite öğrencilerinin bir araya getirilirken; homofobi ve ayrımcılık konusu insan hakları temelinde ele alındı.

Kaos GL bu yılki buluşmanın kazanımları ve buluşma sayesinde kurulan bağlar sonucunda, önümüzdeki yıl, çok daha fazla sayıda ili içeren daha kapsamlı bir program düzenlemeyi planlamakta.

Homofobi Karşıtlığı Günü etkinlikleri hakkında ayrıntılı bilgi için

<http://kaosgl.org>

<http://www.antihomofobi.org>

Roman kökenli öğrencilere burs

Açık Toplum Vakfı olarak, Anadolu Kültür'ün kültürel ve ekonomik olarak dezavantajlı üniversite ve üniversiteye hazırlanan lise son sınıf öğrencilerine yönelik burs programına destek verdik.

Burs verilecek öğrencilerin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen hazırlık ziyaretleri sırasında, ülkemizde kültürel ve ekonomik olarak en dezavantajlı kesimlerden birinin Romanlar olduğu tespit edildi. Proje çerçevesinde gelen başvurular öğrencilerin maddi durumları ve okullarındaki başarı kriterleri göz önüne alınarak projenin danışma kurulu tarafından değerlendirildi.

Değerlendirmeler sonucunda 2008-2009 öğretim yılı için farklı illerden ve bölümlerden Roman kökenli 20 üniversite öğrencisine öğrenim bursu, 10 lise son sınıf öğrencisine de dersane bursu sağlandı.

Projenin eş koordinatörlüğünü yürüten Hacer Foggo, toplumsal ayrımcılıktan en fazla etkilenen grupların başında Romanların yer aldığını belirterek, Romanların yüzde sekseninin okuma yazma bilmediğini, Roman çocukların da ancak yüzde yirmisinin ilköğretime devam edebildiğini vurguluyor. Foggo, “çocukları değiştirirseniz nesil değişir” anlayışı ile kaynak arayışlarını sürdüren projenin önümüzdeki yıllarda da sürdürülmesinin gerekliliğinin altını çiziyor.

Seçkinler, Kimleri, Neden, Nasıl Ötekileştiriyor ?

Açık Toplum Vakfı olarak, Bilgi Üniversitesi ile birlikte, Prof. Dr. Füsun Üstel ve Doç. Dr. Birol Caymaz'ın “Seçkinler ve Sosyal Mesafe” başlıklı araştırmalarına destek verdik.

Araştırma, “prestijli” orta ve yüksek öğretim kurumlarından mezun, orta üst sınıf mensubu, iyi mesleki pozisyonlara sahip kişiler ile gerçekleştirilen derinlemesine görüşmelerden hareket ederek, Türkiye siyasetinin güncel konuları üzerinden, söz konusu kesimlerin, Lozan azınlıkları, Kürtler ve İslami kesimlere bakışlarını ve

SEÇKİNLER VE SOSYAL MESAFE

Prof. Dr. Füsun Üstel
Doç. Dr. Birol Caymaz

NİSAN 2009

Istanbul Bilgi Üniversitesi
Sivil Toplum Çalışmaları Merkezi

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ

ACIK
TOPLUM
VAKFI

ötekileştirme söylemini anlamayı amaçlıyor. Temmuz - Aralık 2008 tarihleri arasında İstanbul, Ankara ve İzmir’de gerçekleştirilen görüşmeler, eğitilmiş kesimlerin önemli bir bölümde gözlemlenen eğilimlerin ve toplumun farklı kesimleri arasında hissedilen ayrışmaların ve derin kutuplaşmaların izini sürüyor. Araştırma, kendilerinin geleneksel olarak Türkiye’nin Batı’ya açılan kapısı olduğunu düşünen bu kesimde oluşan batı şüpheciliğinin nedenlerini tespiti için çalışıyor.

Bir yandan görüşmecilerin söylemlerine hakim olan “özcü” bakış açısı ve ötekileştirme süreçlerindeki milli eğitim sisteminin izlerini ortaya koyan araştırma, bir yandan da, görüşmecilerin pozisyonlarının kendi içinde gösterdiği çeşitliliği yansıtıyor.

Seçkinler ve Sosyal Mesafe araştırmasının farklı kimliktekilere karşı önyargı ve ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına ve toplumsal barışı sağlayacak empatik ve akılcı çözümlerin devreye girmesine katkıda bulunacağını umuyoruz.

demokratik tavır göstererek ve karşılık saygıyı esas alan bir yaklaşımı benimseyerek katkı sunabileceğini ifade etti. Resmi ideolojiyi yeniden üretme bir mecra olan Türkiye medyasının milliyetçi ve ırkçı söylemlerin destekleyen, ötekileştiren ve zaman zaman linç girişimlerine zemin hazırlayacak bir tutum sergilediğine işaret eden İnceoğlu, çözümünü, haber süreçlerinin sivil toplum örgütleri ve medya haberlerinden zarar görebilecek çeşitli toplumsal yapılarının denetimine açılmasında gördüğünü açıkladı.

Atölyede ayrıca Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim görevlisi ve "Vatan, Millet ve Reyting" kitabının yazarı Esra Ercan Bilgiç, Adli Tıp Enstitüsü'nde yüksek lisans da yapan Lambdaİstanbul temsilcisi Özlem Çolak ve Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku araştırma görevlisi avukat Ulaş Karan da söz aldılar.

Tarama için Türkiye'deki toplam gazete tirajının yüzde sekseninden fazlasını oluşturan 20 gazete, etnik / ırk bağları, cinsiyet, ulusal özellikler, din ve inançlar, siyasi eğilim ve kanaatler, eğitim, kişisel veya toplumsal statü, engellilik, cinsel yönelim ve mülkiyet temaları üzerinden taranacak. Tarama ekibi Haziran ayından itibaren her ayın sonunda, tarama çalışmasını bir bütün olarak değerlendirerek, yapılan çalışmalarını gözden geçirecek ve Danışma Kurulu'nu bilgilendirecek.

Önümüzdeki Dönem İçin Planlananlar

Türkiye'nin "Ebru"su Fransa'da

Ebru: Kültürel Çeşitlilik Üzerine Yansımalar fotoğraf sergisi geride bıraktığı 11 Türkiye, 2 Amerika ve 5 Avrupa sergisinin ardından, 'Fransa'da Türkiye Mevsimi' etkinlikleri kapsamında Açık Toplum Vakfı olarak bizim de desteğimizle Fransa'nın 5 ayrı şehrinde açılacak.

Bordeaux, Metz ve Lyon'da da sergilenecek olan Ebru: Kültürel Çeşitlilik Üzerine Yansımalar projesi ilk olarak 7 Temmuz -6 Eylül tarihleri arasında Avrupa'nın en prestijli fotoğraf festivallerinden biri olan Rencontres d'Arles – Photographie'de sergilenecek. Ebru'nun sonraki durakları 14 Eylül – 14 Ekim tarihleri arasında Bordeaux'da Hôtel du Conseil Général, 18 – 28 Eylül tarihleri arasında Die'deki Festival Est-Ouest, 15 Ocak – 21 Şubat arasında Metz'de L'Arsenal ve 01 Mart – 31 Mayıs arasında da Lyon'da Bibliothèque Médiathèque de Lyon olacak.

Fotoğraf Sanatçısı Atilla Durak'ın objektifini Türkiye'deki değişik kültürlerin yaşantılarına yönelttiği "Ebru Projesi" "Ebru: Kültürel Çeşitlilik Üzerine Yansımalar" isimli kitap, bir dizi sergi ve panellerden oluşuyor. Ebru Projesi, Türkiye'nin kültürel çeşitliliğinin mozaik olarak değil de, "Ebru" olarak düşünülmesini öneriyor. Türkiye'nin değişik kültürleri, tıpkı ebru sanatında olduğu gibi, kendilerine has özellikleri ve renkleri ile birbirlerine geçmiş ve ayrılmaz bir bütünlük oluşturuyorlar. Ebru projesi, fotoğraf sanatçısı Atilla Durak'ın yedi yıl süresince çektiği 20 bin kare fotoğraf arasından seçilmiş 300 fotoğraftan yola çıkarken, Ebru kitabı bu fotoğraflar ve John Berger, Elif Şafak, Sezen Aksu gibi 24 yazar ve düşünürün Türkiye'nin çeşitliliğinin metaforu olarak Ebru konusundaki tespitlerini anlatan metinlerinden oluşuyor.

Projenin Türkçe ve İngilizce olarak Türkiye'de yayınlanmış olan kitabı Eylül ayında Actes Sud etiketiyle Fransa'da da piyasaya çıkacak. Ebru projesi, kitabı ve sergilerinin yanı sıra Türkiye'den Ebru kitabı yazarları ile Fransa'da çok kültürlülük konusunda çalışmalar yapan yazar ve düşünürlerin katılacağı panellerle de etkinlikler kapsamında yer alacak.

Ebru projesi hakkında ayrıntılı bilgi için <http://www.ebruproject.com/TR/index.asp>

RUSİHAK'tan hukuk danışma hattı

Açık Toplum Vakfı olarak önümüzdeki günlerde, Ruh Sağlığında İnsan Hakları Girişimi Derneği (RUSİHAK)'ın Ruh Sağlığında da İnsan Hakları başlıklı hukuk danışma hattı projesini destekleyeceğiz. Proje çerçevesinde akıl ve ruh sağlığı alanında sorun yaşayan bireylere ve yakınlarına hukuki danışmanlık hizmeti sunmayı, yasal ihtiyaçlarını tespit etmeyi, eğitim, barınma, istihdam, tedavi, rehabilitasyon, vesayet, malullük maaşı gibi sorun alanlarında emsal teşkil edecek davalar açmayı ve yürütmeyi, bu davaların görünürlüğünü sağlamayı hedefleyen RUSİHAK proje süresinde tespit edilen hukuki sorun alanlarından yola çıkarak Türkiye'de henüz var olmayan kapsamlı ve sorunu yaşayan kişilerin deneyimlerini ve ihtiyaçlarını dikkate alan bir ruh sağlığı yasası oluşturmak ve savunuculuğunu yapmayı amaçlıyor.

RUSİHAK hakkında ayrıntılı bilgi için <http://www.rusihak.org>